

บทที่ ๖

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

แผนพัฒนาจังหวัดนครปฐม ๔ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๐) วิสัยทัศน์ “เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรอุตสาหกรรมที่ปลอดภัยได้มาตรฐานสากล การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี” มี ๓ ประเด็นยุทธศาสตร์ คือ

๑. การพัฒนาคุณภาพ การเสริมสร้างความปลอดภัยและยกระดับมาตรฐานในการผลิต การตลาด และการส่งออกสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม
๒. การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมให้อยู่ในระดับต้นของประเทศ
๓. การพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน การเสริมสร้างความมั่นคงและสังคมคุณภาพอย่างยั่งยืน

การติดตามและประเมินผลโครงการตามแผนปฏิบัติราชการประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๑ จังหวัดนครปฐมนี้ ได้ดำเนินการครอบคลุม ๓ ประเด็นยุทธศาสตร์ดังกล่าวข้างต้น จำนวน ๙ โครงการ ดังต่อไปนี้

๑. โครงการพัฒนาสู่เมืองการประมงก้าวหน้าอย่างยั่งยืน (ด้านประมง)
๒. โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และเชิงนิเวศน์ทวารวดี (กิจกรรม : ซ่อมสร้างถนนสายบ้านวังน้ำขาวหมู่ที่ ๕ ตำบลคลองจินดา อำเภอสามพราน กว้าง ๖ เมตร ระยะทาง ๑.๘๐๐ กิโลเมตร)
๓. โครงการพัฒนาและส่งเสริมการใช้นวัตกรรมทางการเกษตร (กิจกรรมส่งเสริมการผลิตข้าวแบบประณีตด้วยนวัตกรรมเครื่องจักรกลการเกษตร)
๔. โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกร วิชากิจชุมชน และผู้ประกอบการต้นแบบ (กิจกรรม : ส่งเสริมสหกรณ์โคนมเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตน้ำนมดิบ)
๕. โครงการซ่อมสร้างถนนรองรับการคมนาคมขนส่งอย่างมีประสิทธิภาพ (กิจกรรม : ซ่อมสร้างถนนลาดยาง AC สายบ้านพาดหมอน หมู่ ๖ ตำบลคลองจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ระยะทาง ๒.๔๐๐ กิโลเมตร)
๖. โครงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ (กิจกรรม : พัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบลยายชา อำเภอสามพราน / ตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม)
๗. โครงการสร้างเสริมความปลอดภัยอย่างมีประสิทธิภาพ (กิจกรรม: ติดตั้งระบบไฟฟ้าส่องสว่างในพื้นที่ตำบลบ้านใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม)
๘. โครงการซ่อมสร้างถนนรองรับการคมนาคมขนส่งอย่างมีประสิทธิภาพ (กิจกรรม : ซ่อมสร้างถนนลาดยาง AC สายบ้านเลียบบคลองญี่ปุ่นตะวันตกด้านเหนือ หมู่ ๘ ตำบลบัวปากท่า อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ระยะทาง ๑.๖๐๐ กิโลเมตร)
๙. โครงการซ่อมสร้างถนนรองรับการคมนาคมขนส่งอย่างมีประสิทธิภาพ (กิจกรรม:ซ่อมสร้างถนนลาดยาง AC สายบ้านหนองจอก – บ้านแถม ตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม)

วัตถุประสงค์การติดตามประเมินผล มีดังนี้

๑. เพื่อประเมินผลการบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการ
๒. เพื่อประเมินผลผลิต ผลลัพธ์ ผลกระทบทางบวก และผลกระทบทางลบของการดำเนินโครงการตามแผนพัฒนาจังหวัดนครปฐม
๓. เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในระหว่างการดำเนินงาน
๔. เพื่อหาแนวทางแก้ไข ปรับปรุง การดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด
๕. เพื่อรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากกลุ่มเป้าหมาย และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไปดำเนินการวิเคราะห์และนำเสนอต่อผู้บริหารจังหวัด

❖ สรุปผล และอภิปรายผล

การติดตามประเมินผลโครงการต่างๆ ตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๑ ได้ดำเนินการแล้วเสร็จ ซึ่งผู้ดำเนินการติดตามประเมินผลได้ศึกษารายละเอียดโครงการ เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการประชุม สัมภาษณ์ ณ สถานที่ดำเนินกิจกรรม/โครงการ รวมทั้งการถ่ายภาพผลการดำเนินโครงการ นำมาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบรรลุวัตถุประสงค์ ผลลัพธ์ ผลกระทบจากโครงการ การบริหารจัดการโครงการ ปัญหาและข้อเสนอแนะ สรุปผลการประเมินโครงการต่างๆ ได้ ๔ ด้านดังนี้

๑. ผลการประเมินด้านรายละเอียดของโครงการ (ก่อนดำเนินโครงการ)

๑) การจัดทำรายละเอียดโครงการ ได้แก่ สภาพปัญหา/ความต้องการ วัตถุประสงค์ของโครงการ กลุ่มเป้าหมายและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป้าหมาย ผลผลิต ผลลัพธ์ ผลกระทบโครงการ แนวทางการดำเนินการ รวมถึงวิธีการบริหารจัดการหรือการดูแลเมื่อโครงการแล้วเสร็จ ในทุกโครงการมีความสอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาจังหวัดนครปฐม ๔ ปี (พ.ศ.๒๕๕๗-๒๕๖๐) รวมถึงมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด โครงการส่วนใหญ่มีรายละเอียดในทุกหัวข้อครบถ้วน โดยบางโครงการยังไม่มี การสะท้อนสภาพปัญหา/ความต้องการที่ชัดเจนในเชิงปริมาณอย่างชัดเจน และยังไม่มีการวิเคราะห์ถึงผลกระทบที่ชัดเจน

การจัดทำรายละเอียดโครงการของหน่วยงานดำเนินการอาจจะมีข้อมูลไม่เพียงพอ และมีเวลาสั้นในการเขียนโครงการ จึงทำให้โครงการที่จัดทำขึ้นขาดความชัดเจนตรงประเด็นกับสภาพปัญหา/ความต้องการของประชาชนในพื้นที่ หรือกลุ่มเป้าหมายของโครงการ อีกประเด็นคือ ชื่อโครงการ วัตถุประสงค์และกิจกรรมที่ดำเนินการไม่สอดคล้องกัน

๒) การจัดทำรายละเอียดโครงการที่ต้องคัดเลือกพื้นที่ดำเนินการ หรือกลุ่มเป้าหมาย ไม่มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือก และการคัดเลือกดำเนินการโดยลำพังของหน่วยงานดำเนินการโครงการเท่านั้น

การคัดเลือกพื้นที่ดำเนินการ หรือกลุ่มเป้าหมาย ไม่ได้ถูกวิเคราะห์ในขั้นตอนการเขียนโครงการ อาจจะมาจากนโยบายผู้บริหาร หรือ ความคุ้นเคย ความเคยชินในการคัดเลือกพื้นที่ดำเนินการของหน่วยงานที่ผ่านมา ทางจังหวัดควรมีระบบในการวิเคราะห์ถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการเลือกพื้นที่ดำเนินการก่อสร้างเครือข่ายคมนาคมโดยเน้นถึงผลประโยชน์ที่จะได้กับประชาชนและผลกระทบทางยุทธศาสตร์ให้มากที่สุด

๒. ผลการประเมินด้านการดำเนินโครงการ

๑) การดำเนินโครงการทุกโครงการเสร็จสิ้นตามแผนงานที่กำหนดไว้

การที่หน่วยงานสามารถดำเนินโครงการได้เสร็จสิ้นตามแผนงานที่กำหนดไว้ อาจจะเป็นเพราะว่ามีเป้าหมายการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ จึงทำให้ต้องรีบดำเนินการให้เสร็จทันปีงบประมาณ

๒) วิธีการบริหารจัดการหรือการดูแลเมื่อโครงการแล้วเสร็จ ยังมีบางโครงการที่ไม่สามารถดำเนินการต่อได้ทันทีให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์โครงการภายหลังการส่งมอบ เนื่องจากต้องใช้ระยะเวลาในการติดตามผลการดำเนินงาน

หน่วยงานรับมอบยังไม่มีความพร้อมในการดำเนินการต่อเนื่องได้ทันที หรือบางครั้งหน่วยงานรับมอบไม่ได้มีส่วนร่วมในขั้นตอนการจัดทำรายละเอียดโครงการ

๓) การมีส่วนร่วมของประชาชน/กลุ่มเป้าหมายโครงการ ส่วนใหญ่พบว่าประชาชน/กลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมในกิจกรรมการดำเนินโครงการ แต่ยังคงขาดการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำรายละเอียดโครงการ การสรุปติดตามภายหลังโครงการเสร็จสิ้นแล้ว

การเปิดโอกาสให้ประชาชน/กลุ่มเป้าหมายโครงการมีส่วนร่วมตั้งแต่การจัดทำรายละเอียดโครงการอาจจะเป็นไปได้ยาก เนื่องจากประชาชนจะไม่เข้าใจวิธีการในการเขียนรายละเอียดให้เป็นไปตามแนวทางที่ภาครัฐกำหนด ส่วนการมีส่วนร่วมติดตามความสำเร็จของโครงการอาจจะเป็นไปได้ยากเช่นกัน เพราะในกิจกรรมดำเนินโครงการไม่ได้กำหนดไว้ตั้งแต่ขั้นตอนการจัดทำรายละเอียดโครงการ

๔) การดำเนินโครงการมีกลุ่มเป้าหมายไม่เหมาะสม เช่น โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และเชิงนิเวศน์เมืองทวารวดี (กิจกรรม : ซ่อมสร้างถนนสายบ้านวังน้ำขาวหมู่ที่ ๕ ตำบลคลองจินดา อำเภอสามพราน กว้าง ๖ เมตร ระยะทาง ๑.๘๐๐ กิโลเมตร) เส้นทางที่ซ่อมสร้างไม่ได้ผ่านแหล่งท่องเที่ยวที่ดึงดูดหรือเป็นแม่เหล็กในการสร้างรายได้ หรือเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว

การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย จำนวนผู้เข้าร่วมมีผลต่อการประมาณงบประมาณ หน่วยงานดำเนินการอาจจะต้องตระหนักมากขึ้นเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

๕) การดำเนินการผ่านการประชาคมร่วมกับประชาชนในพื้นที่ก่อนเริ่มดำเนินการ โดยเฉพาะโครงการประเภทซ่อมสร้างถนน และ ไฟฟ้าส่องสว่าง ในขณะที่โครงการประเภทอื่นๆ ยังไม่มีการรวบรวมข้อมูลความจำเป็นและความต้องการจากกลุ่มเป้าหมายก่อนเริ่มดำเนินโครงการจึงทำให้โครงการประเภทนี้มักไม่ค่อยประสบความสำเร็จในระยะยาว ไม่สามารถแก้ไขปัญหา/ความจำเป็นได้อย่างชัดเจน

การดำเนินการเช่นนี้ถือว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง การดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่เป็นสิ่งสำคัญโดยผ่านกระบวนการประชาคม และควรมีระบบในการวิเคราะห์ถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการดำเนินงานก่อสร้างเครือข่ายคมนาคมโดยเน้นถึงผลประโยชน์ที่จะได้กับประชาชนและผลกระทบทางยุทธศาสตร์ให้มากที่สุด

๓. ผลการประเมินด้านผลลัพธ์ของโครงการ

จากการประเมินผลพบว่าทุกโครงการดำเนินการแล้วเสร็จ มีผลผลิตได้ตรงตามที่กำหนดไว้ อาจจะเป็นเนื่องจากผลผลิตมีความชัดเจนเป็นรูปธรรมเกิดขึ้นทันทีจากการดำเนินโครงการตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ

สำหรับผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ ส่วนใหญ่ยังไม่มีติดตามและประเมินผล อาจจะมีสาเหตุจากที่หน่วยงานไม่ได้กำหนดวิธีการรายงานผลลัพธ์ ผลลัพธ์ที่ต้องใช้การเก็บข้อมูลเชิงสถิติ และบางโครงการไม่สามารถรายงานผลลัพธ์ได้ทันทีเมื่อเสร็จสิ้นโครงการแล้ว อาจต้องใช้ระยะเวลาติดตามประมาณ ๑- ๓ ปี จึงจะเห็นผลลัพธ์ที่ชัดเจน

นอกจากนี้ บางโครงการเป็นการดำเนินการในลักษณะนำร่องบางพื้นที่ หากต้องการเห็นผลลัพธ์ที่ชัดเจนจำเป็นต้องมีการดำเนินการให้ครอบคลุมทุกพื้นที่

๔. ผลการประเมินด้านผลกระทบของโครงการ

ทุกโครงการมีผลกระทบในเชิงบวกต่อกลุ่มเป้าหมายของโครงการนั้นๆ เป็นไปตามรายละเอียดของโครงการที่จัดทำไว้ มีการประเมินผลกระทบทางลบจากโครงการบ้าง เป็นส่วนน้อย อาจจะเป็นเนื่องมาจากหน่วยงานดำเนินการพบปัญหาระหว่างดำเนินการและสามารถจัดการปัญหาได้หมดไป จึงไม่ได้มีการวิเคราะห์ถึงผลกระทบทางลบเพิ่มเติม

❖ ข้อเสนอแนะ

เพื่อเป็นการดำเนินการโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี และเป็นแนวทางในการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัดนครปฐม ๔ ปี จากการติดตามประเมินผลจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. ก่อนเริ่มจัดทำรายละเอียดโครงการ หน่วยงานดำเนินการควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลสภาพปัญหา/ความต้องการที่ชัดเจน เชิงปริมาณ โดยประชุมหารือ การประชาคม ร่วมกับหน่วยงานต่างๆ กลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้การเขียนรายละเอียดโครงการมีความชัดเจน ครบถ้วน อันจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหา/ความต้องการได้อย่างตรงประเด็น

๒. ควรวิเคราะห์ถึงความจำเป็นเร่งด่วนของโครงการเป็นสำคัญ โดยเน้นถึงผลประโยชน์ที่จะได้กับประชาชนและผลกระทบทางยุทธศาสตร์ให้มากที่สุด

๓. หน่วยงานควรพิจารณาตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย แผนพัฒนาจังหวัด ๔ ปี ประกอบในการจัดทำโครงการเพื่อให้มีผลสัมฤทธิ์ตรงตามตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายดังกล่าว โดยเฉพาะการจัดทำโครงการตามประเด็นยุทธศาสตร์ การจัดทำโครงการทุกโครงการควรสะท้อนให้เห็นถึงผลสำเร็จเป็นเชิงปริมาณที่สามารถบอกได้ว่าสำเร็จ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

๔. เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ การกำหนดกิจกรรมควรให้ความสำคัญเพื่อให้เกิดความครอบคลุม

๕. การรายงานผลการดำเนินโครงการ หน่วยงานดำเนินการควรมีการจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ ทุกโครงการตามที่บรรจุในแผนปฏิบัติการประจำปี รายงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัด หรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดได้รับทราบ โดยต้องมีการรายงานผลการดำเนินโครงการที่แสดงให้เห็นถึงการบรรลุวัตถุประสงค์ ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบของโครงการตามที่จัดทำรายละเอียดและขออนุมัติไว้

๖. วิธีการบริหารจัดการหรือการดูแลเมื่อโครงการแล้วเสร็จ หน่วยงานดำเนินการควรจะมีการหารือร่วมกันในขั้นตอนการจัดทำรายละเอียด เพื่อให้สามารถแสดงได้ว่าเมื่อเสร็จสิ้นโครงการแล้ว หน่วยงานรับผิดชอบ ทรัพย์สิน หรือ สิ่งปลูกสร้างพร้อมที่จะดำเนินการต่อได้ทันที

สำนักงานจังหวัดนครปฐม
กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด
โทร ๐ ๓๔๓๔ ๐๑๕๕ - ๖
เว็บไซต์ www.nakhonpathom.go.th